

Uredništvo: Ljubljana, Puceljova ulica 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Ispravnost: Ljubljana, Puceljova ulica 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Podružnica: Novo mesto, Ljubljanska cesta 42
Iskjučno zastopstvo za oglaševanje v Italiji
in Avstriji: UPI & A. MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino po poštno-
čelnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti, Contr. Post. No 11-5118

JUTRO

Iskaja vsak dan razen ponedeljka.

Uredništvo:
Ljubljana - Puceljova ulica št. 8.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

142 Terrorbomber über Reichsgebiet, 25 bei Angriffen gegen rumänisches Gebiet vernichtet

Heftige Sowjetangriffe im Raum von Sevastopol nach zähem Ringen gescheitert
Ungarische Verbände vernichtet zwischen Karpaten und Oberem Dnjestr
24 Panzer - Südwestlich Kowel bolschewistische Kavalleriedivision eingeschlossen und vernichtet

Führerhauptquartier, 25. April, DNB.
Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Sevastopol setzte der Feind auch gestern seine heftigen Angriffe fort. Sie scheiterten nach zähem Ringen am Widerstand unserer Truppen, die von Kampfpanzern der Kriegsmarine mit guter Wirkung unterstützt wurden. Die Sowjets verloren in Luftkämpfen 32, durch Flakartillerie und Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine weiter 24 Flugzeuge.

Zwischen den Karpaten und dem oberen Dnjestr wehrten deutsche und ungarische Truppen starke feindliche Gegenangriffe ab. Ungarische Verbände vernichteten dort 24 Panzer.

Südwestlich Kowel wurde nach mehrstündigen harten Kämpfen unter schwierigen Geländebedingungen die Masse einer bolschewistischen Kavalleriedivision eingeschlossen und vernichtet. Die Sowjets verloren dabei mehrere Tausend Tote und zahlreiche Gefangene, 38 Geschütze sowie zahlreiche andere Waffen wurden erbeutet.

Der Unteroffizier Knispel in einer schweren Panzerabteilung im Osten schoss in der Zeit von Juli 1942 bis März 1944 101 Panzer ab.

Das Schlachtgeschwader Immelmann hat sich unter Führung seines Kommodore, Ritterkreuzträger Oberstleutnant Step, an der Ostfront besonders bewährt.

Im Landekopf von Nettuno wurde ein vorübergehend verloren, angereicherter Stütz-

punkt im Gegenangriff zurückgewonnen. An der Nordfront des Brückenkopfes wurde örtliche Angriffe des Feindes abgewiesen.

Schlachtflieger griffen Kraftfahrzeug-Ansammlungen und Nachschublager hinter der Cassino-Front erfolgreich an. Ein Verband schwerer deutscher Kampfflugzeuge bombardierte in der letzten Nacht die Hafenanlagen von Neapel mit guter Wirkung.

Nordamerikanische Bomber richteten am gestrigen Tage Angriffe gegen Orte in Rumänien, besonders auf das Stadtgebiet von Bukarest. Deutsche und rumänische Luftverteidigungskräfte vernichteten dabei 25 feindliche Flugzeuge.

Bei der Abwehr feindlicher Angriffe auf verschiedene Orte im Raum von München und Friedrichshafen wurden 97 nordamerikanische Flugzeuge zum Absturz gebracht.

Britische Bomber führten in der vergangenen Nacht unter Verletzung schweizerischer Hoheitsgebiete einen schweren Terrorangriff auf München. Es entstanden Schäden in den Wohnvierteln und Verluste unter der Bevölkerung. Unerwartete Kulturbauten fielen dem feindlichen Terror zum Opfer. Auch die Städte Karlsruhe und Mannheim waren das Ziel britischer Terrorangriffe. Bei schwierigen Abwehrbedingungen wurden 45 britische Bomber durch unsere Luftverteidigungskräfte abgeschossen.

Schnelle deutsche Kampfflugzeuge griffen Einzelziele in Ostengland an.

Kraj Mihael obkrožen bombardirano področje

Bukarešta, 25. apr. Kakor uradno objavljajo, je kraj Mihael v ponedeljek takoj po bombnih napadih obkrožen področje mest Bukarešte in Ploestija.

Nov rumunski kmetijski minister

Bukarešta, 25. apr. Dosedanji rumunski kmetijski minister Ion Marian je zaradi bolezni odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan Petre Nemoianu.

Svarilo pred kamufiliranimi eksplozivnimi predmeti

Bukarešta, 24. apr. Z neko uradno objavo se prebivalstvo svari pred nalivnimi peresi, urami, otroškimi igračkami in sličnimi predmeti, ki jih sovražniki letalci mečejo na rumunsko ozemlje in so napolnjeni z eksplozivno snovjo.

Židje za mestni svet v Černovicah

Bukarešta, 25. apr. Kakor javljajo iz Černovic, je imel židovski svet starešin izredno sejo, na kateri se je bavil s položajem, ki je nastal po boljševiški zasedbi mesta. Kot predsednik sveta starešin je višji rabin Rosenbaum javil mestnemu совету, da je židovska občina sklenila podpirati z vsemi močmi sovjetje. Hkrati je svet starešin poslal udanostno brzojavko Stalinu.

Berlinski listi o „mednarodni delavski konferenci“

Berlin, 22. apr. Berlinski listi se bavijo z bodočimi »mednarodnimi delavskimi konferencami« ter odkrivajo nesporazum med napovedanimi socialnimi ukrepi z dejanskim socialnim položajem. V resnici gre, kakor ugotavlja »Völkischer Beobachter« za kapitalističen agitacijski manever, ki so ga morali pričeti zaradi krize zbujačih postritev socialnih problemov v Angliji in Zedinjenih državah. Beveridgejev načrt računa, da bodo milijoni po vojni brez posla, medtem ko v Zedinjenih državah menijo, da bo brezposelnih po vojni 12 do 15 milijonov. Kjer pa so doslej sovražnikovi načrti bili izvedeni, so pokazali potoze izkoriščanja in so brezobzirno posegli v narodno gospodarstvo večine dežel. Tako je n. pr. prehranjevalna konferenca v Hot Springs-u priporočala vsesvetovno razdelitev kmetijskega dela v tem smislu, da bi bilo Evropi prepovedano gojiti žito, s čimer bi bila dana možnost nevyvorskim židom, ki trgujejo z žitom, delati izvrstne kupčije in narodom starega sveta rezati kruh po svoji volji.

Židje se špirirajo tudi v Alžiru

Zeneva, 25. apr. Osredni odbor »Lige za človeške pravice« v Alžiru smatra, da se vedno ne napreduje dovolj hitro zopetna vključitev Židov v upravno in gospodarsko življenje ter vrnitev zaplenjenega premoženja. Zato je sedaj dostavil alžirskemu odboru sklep, v katerem se de Gaulle in njegovi sodelavci naprošajo, da nekoliko bolj pospešijo zopetno obnovo židovskih pravic.

V francoskem Maroku vlada veliko ogorčenje, ker je prebivalstvo Meilaha, ki je čisto židovsko mesto, dobilo v zadnjih tednih posebne dodelitve najfinije pšenične moke, medtem ko se mora francoski in muslimanski prebivalstvo zadovoljiti z zelo slabim kruhom.

Algeiras, 25. apr. »Gangstrstvu na alžirskih ulicah je treba napraviti konec«, zahteva doglasični list »La Quatrieme Republique«. List vprašuje, ali je prihod Američanov v severno Afriko izval pri gotovih ljudeh obžalovanja vredno vsmo za posnemanjem. Vsekakor bo Alžir kmalu prekosil Chicago. Kakor dokazujejo poročila v listih, ne mine niti dan, da bi ne bil kdo napaden, izropan in celo oropan obke, ki jo ima na sebi. List pripisuje to dejstvo preveliki zaposlenosti policije s straženjem javnih naprav.

Sramotne razmere v severni Afriki

Vichy, 22. apr. »Severnoafriški Francozi in Arabci so že zdavno spoznali, da bosta Francija in njen imperij zgolj tedaj lahko živele, če bo uresničeno francosko sodelovanje z novo Evropo«, je izjavil francoski industrijec Morrand, ki se je iz severne Afrike vrnil preko Španije.

Morrand je prebil 16 mesecev v severni Afriki. Izjavil je, da vojaški v severni Afriki po večini bijančujejo in se ponasajo kot osvobodilci, ne pa kot osvoboditelji. O Američanih v Maroku pa je sploh boljše, da se ne govori. Posebno pogosti so primeri posiljevanja žensk. Zdravi elementi prebivalstva, ki so ostali zvesti maršalu Petainu, so zaradi tega razmer globoke razočarani in pobiti.

Londonska luka omrtvičena

Zeneva, 24. apr. Angleški list za plovbo »Fair Play« piše, da je londonska luka zaradi hudih nemških letalskih napadov izgubila mnogo svoje prejšnje vrednosti. Že v l. 1940/41 so bili prisiljeni usmeriti večji del ladijskega prometa preko drugih luk, dasi ni ob angleški zapadni obali nobene luke, ki bi bila primerna za večji ladijski promet. Ta preusmeritev je imela istočasno za posledico preselitev londonskih pristaniških delavcev in odvoz pristaniških naprav. Zato je londonska luka danes zelo nepopolna. Trajalo bo še dolgo, da bo zopet pridobila svoj stari sloves.

Najstarejša španska žena

Granada, 24. apr. Kraj Almuñecar v bližini Granade namerava z državno podporo uradno počastiti najstarejšo ženo Španije, ki prebiva v tem kraju. Gre za kmetico Dolores Fernandez Galeana, ki je že dosegla 110 let. Imela skupno 152 potomcev, otrok, vnukov, pravnukov in prapravnukov. Starica je še krepka in se spominja tudi posebnih dogodkov v svojem življenju prav podrobno. Skrajno vse svoje življenje je preživela v Almuñecaru.

142 strahovalnih bombnikov nad Nemčijo, 25 pa med napadi na rumunsko ozemlje uničenih

Sediti sovjetski napadi na področje Sevastopolja po žilavi borbi izjalovljeni - Madžarski oddelki uničili med Karpati in zgornjim Dnjestrom 24 oklopnikov - Južno-zapadno od Kovelja obkrožena in uničena boljševiška konjeniška divizija

Führerjev glavni stan, 25. apr. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja: Na področju Sevastopolja je sovražnik tudi večerj nadaljeval svoje silovite napade. Po žilavi borbi so se ti napadi izjalovili ob odporu naših čet, ki so jih bojni brodovi vojne mornarice z dobrim učinkom podpirali. V letalskih bojih je bilo sestreljenih 32 sovjetskih letal, protiletalsko topništvo in zaščitne ladje vojne mornarice pa so uničile nadaljnjih 24 letal.

Med Karpati in zgornjim Dnjestrom so odbile nemške in madžarske čete močne sovražnikove protinapade. Madžarski oddelki so tamkaj uničili 24 oklopnikov.

Južnozapadno od Kovelja je bila po večdnevni hudih bojih in na težkem ozemlju obkoljena glavnina neke boljševiške konjeniške divizije ter uničena. Sovjetske čete so izgubile več tisoč padlih in številne ujetnike. Zaplenjenih je bilo 38 topov in številno drugo orožje.

Podčastnik Knispel v nekem težkem oklopnem oddelku na vzhodu je od julija 1942 do marca 1944 uničil 101 oklopnik.

Bojna jata Immelmann se je pod poveljstvom svojega komandora nosilca viteškega križca podpolkovnika Štepa posebno odlikovala na vzhodnem bojišču.

Na nettunskem predmestju je bilo s protinapadom zopet osvojenno začasno izgubljeno oporišče. Na vzhodnem bojišču predmestja so bili odbiti krajevni sovražnikovi napadi.

Bojni letalci so uspešno napadli zbirališča motornih vozil in oskrbovalna skladišča za casinskimi bojiščem. Oddelki težkih nemških bojnih letal je v pretekli noči bombardiral pristaniške naprave Neaplja z dobrim uspehom.

Severnoameriški bombniki so napadli večerj kraje v Rumuniji, predvsem mestno področje Bukarešte. Pri tem so nemške in rumunske sile letalske obrambe uničile 25 sovražnikovih letal.

Pri odrambi sovražnikovih napadov na razne kraje na področju Monakova in

Uspešna nemška obramba pri Sevastopolju

Novo napredovanje protinapada na področje vzhodno od Stanislavova

Berlin, 24. apr. Po končani razmestitvi čet so boljševiki znova napadli v nedeljo zjutraj severno od reke Corne in Severnega zaliva severnovzhodno od Sevastopolja. Močne sile pešcev in oklopnikov so usmerili v več naskakovanih kijev. Neprestani prebijalni poizkusi, ki so jih podpirala številna bojna letala, so se izjalovili ob žilavem odporu nemških hrabro se borečih čet. Grenadirji so razbili sovražnikove strelske polke z osredotočenim ognjem še pred glavno bojno črto, potem pa so napadli skupno z oklopnimi lovci prodirajoče oklopnike, ki so jih 28 uničili in 6 onesposobili za vožnjo. Po zlomu prvega napada je dovedel sovražnik nadaljnje sile. Ti oddelki, ki so popoldne napadli, pa so bili prav tako še pred ovirami odbiti z obrambnim ognjem. Le na enem mestu so dosegle sovjetske čete neznamen vpor, ki pa je bil takoj zapahnen. Boljševiške izgube moštva in orožja so bile izredno visoke. Letalstvo je razbremenilo oddelke vojske s sestrelitvijo 27 sovražnikovih letal.

Ob spodnjem Dnjestru kakor med Dnjestrom in Siretulom je bilo mirno. Sovražnik dovažal tukaj še vedno nove sile, katerih dohod predvsem na področju severno in severnozahodno od Jasija motijo močni napadi nemških bojnih letal. Ob Moldavi, desnem pritoku Siretula, so poizkušale sovjetske čete doseči dostop v neko gozdno področje. Rumunske čete so vrgle sovražnika s protinapadi nazaj proti vzhodu ter zasedle prvotne postojanke.

Z južnoitalijanskega bojišča

Berlin, 24. apr. V zadnjih dneh so se boji na italijanskem bojišču omejili na izvidniška in naskakovna podjetja. Ob Jadranu so Nemci poznali v zrak v oporišče zgrajeno hišo, v kateri je bilo 20 Britancev in ki je imela na strehi topniško opazovalnico. Neka druga naskakovna četa je uničila v istem odseku 4 oklopnike, ki so bili zakopani v zemljo in so služili zaščitni tega pasu. Neki pionirski podčastnik je z izvidniško akcijo ugotovil postojanke več sovražnikovih strojnških gnezdi, ki so bila nato v prihodnji noči uničena.

Tudi sovražnik je izvedel številne izvidniške sunke. Večje podjetje je podvzel v petek na nettunskem predmestju, kjer je po močnem ognju granat napadel neko nemško oporišče ob severnem robu gozda Valicelli gradi. Napad se je ponesrečil. S takojšnjim protisunkom so ga Nemci v ogorčenih bližinskih bojih odbili. Enake se je ponesrečil močnejši sovražnikov sunek na nemške postojanke pri Caranu.

Razen teh izvidniških in naskakovanih bojev se je nadaljevalo na vseh odsekih topniško delovanje. Nemci so uspešno obstreljevali sovražnikove topniške postojanke in oskrbovalne kolone. Protiletalsko topništvo je uničilo neko sovražnikovo skladišče goriva, medtem ko so daljnostrelna baterija z dobrim uspehom obstreljevale mestno in pristaniško področje v Anziju in Nettunu.

Berlin, 24. apr. Na južnoitalijanskem bojišču je prišlo večerj do žilavnega obojeustranskega izvidniškega in naskakovnega delovanja, pri katerem so imeli Anglo-Američani znova občutne izgube. Pri kraju Villa Grande so videli nemški grenadirji v neko močno zasideno ovržnikovo oporišče, ki so ga uničili.

Friedrichshafna je bilo sestreljenih 97 severnoameriških letal.

Angleški bombniki so izvedli v pretekli noči ob prekrstitvi švicarske nevtralnosti težak strahovalni napad na Monakovo. Povzročena je bila škoda v stanovanjskih okrajih in izgube med prebivalstvom. Nenadomestljive kulturne zgradbe so postale žrtev sovražnikovega strahovanja. Tudi mesti Karlsruhe in Mannheim sta bili cilj angleških strahovalnih napadov. V težkih obrambnih okoliščinah so naše sile letalske obrambe sestrelile 45 angleških bombnikov.

Nemška brza bojna letala so napadla posamezne cilje v vzhodni Angliji.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 24. apr. Vrhovno poveljništvo rumunske vojske je objavilo 23. aprila naslednje poročilo:

Na področju pri Sevastopolju in ob spodnjem Dnjestru so boji le krajevnega značaja. V srednji Besarabiji in na moldavskem bojišču je le skromno delovanje zaščitnih čet.

Bukarešta, 25. apr. Vrhovno poveljništvo rumunske vojske je objavilo 24. aprila: Tudi večerj so junake nemško-rumunske čete odbile srdite sovjetske napade na predmestje Sevastopolja. Sovražnik je imel velike izgube; med drugim je izgubil 27 letal in 57 oklopnikov. Ob spodnjem Dnjestru, v srednji Besarabiji in na moldavski fronti je bilo ojačeno izvidniško delovanje. V teku dneva je angloameriško letalstvo bombardiralo prestolnico in mesto Ploesti ter povzročilo škodo in izgube med prebivalstvom. Sestreljena so bila številna sovražnikova letala.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 25. apr. Vojno poročilo z dne 25. aprila se glasi:

Na suhozemskih bojiščih izvidniško delovanje.

Večjega pomena, kakor so sedanjí boji v Besarabiji in v Bukovini, so obsežni napadni uspehi nemških in madžarskih čet na področju vzhodno od Stanislavova. Madžari prodirajoči iz Delatina ob Karpatih, so dosegli na meji med Galicijo in Bukovino ležeče mesto Kutj ter se približali severno od njega za nekaj kilometrov cestnemu in železniškemu središču Kolomeji. Tudi nemške čete, ki so prodirale od severa na južnem bregu Dnjestra, so dosegle dalje ter zavzele kraj Bortmiki, ki ga je prej močno bombardiralo letalstvo. Bortmiki so bili središče sovražnikovega odpora, vendar so nemške čete obdržale ta kraj proti vsem sovražnikovim protinapadom.

V srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča je prišlo - če se izvamejo čistilne akcije proti boljševiškim tolpam zapadno od Vitebska - le južnozapadno od Narve do večjih bojov. Boljševiki so potkušali osvojiti nazaj ozemlje, ki so ga v zadnjih dneh izgubili, nemške čete pa niso prepustile niti podi zemlje.

Na visokem severu so dosegli nemški letalci, ki so nameščeni ob Lednem morju pri Varde, nov uspeh. Sestrelili so pri obrambi boljševiškega letalskega napada proti neki nemški spremiljavi 37 sovražnikovih letal ob izgubi enega lastnega letala, zaščitne ladje vojne mornarice pa so z zadetki protiletalskega topništva sestrelile 3 nadaljnje sovjetske bombnike. Ladje spremljajo so ostale nepoškodovane.

Pri Orsegni je neka naskakovna skupina prišla za nasprotnikove črte in mu zaplenila 2000 metrov telefonskega kablo. Vzhodno od Orsegne je neki oddelak zabil 20 nasprotnikov.

Na nettunskem predmestju je sovražnik napadel nemško oporišče v gozdu pri Valicelli. Grenadirji so ga odbili. V odseku Biadaretto so zavrnili Nemci več sovražnikovih oddelkov, ki so napadali s podporo tankov, ter so preprečili dva nadaljnja sunka pri Podgori ob Mussolinijevem prekopu. Neki nemški oddelki je uničil en sovražnikov oklopnik in neko manjšico skladišče.

Nemško topništvo je v noči na 23. t. m. skupno s težkim pehotnim orožjem in protiletalskim topništvom obstreljevalo sovražnikove oskrbovalne zveze, skladišča in topniške postojanke.

Na Floridi odklanjajo ranjence z bojišč

Stockholm, 24. apr. Kakor javlja »New Republic«, je severnoameriško vojno ministstvo prevzelo lani septembra v luksuznem zdravilišču Palm Beach na Floridi Breakerjev hotel, da bi ga uporabljalo za ranjence. Za obnovo je bilo izdanih 300.000 dolarjev in bi lahko stanovalo v hotelu 800 ranjencev, generalni poročnik Somerwell pa je sedaj vrnil hotel lastnikom ne da bi prej vprašal vodilnega zdravnika. Ranjence bodo sedaj namesto v ta hotel spravili v neko taborišče v Indijani.

Po vsem videzu, izjavlja severnoameriški list, je nekaj bogatih prebivalcev v Palm Beachu protistranilo, da bi ranjeni vojaški kvartir sliko zdravilišča. General Somerwell se je udeležil tem željam in je zaprl bolnišnico.

Sestanek Führerja in Duceja

Nadaljnje aktiviranje italijanskih sil za boj - Ramo ob rami za dosego končne zmage

Führerjev glavni stan, 25. apr. DNB. Führer in Duce sta se sestala dne 22. in 23. aprila. V skupnih razgovorih, ki so bili v duhu starega prijateljstva med Führerjem in Ducejem, so bili obravnavani politični, vojaški in gospodarski problemi, ki se tičejo obeh držav in njihovih skupnih ciljev. Duce je sporočil Führerju sklep republikansko-fašistične vlade kot edine zastopnice vsega italijanskega naroda, da nadalje aktivira svoje bojne sile ob strani zaveznikov sil trojnega pakta. Ta sklep je nalezl na najpogostejše priznanje in bo nemška vlada učinkovito podprla prizadevanje Ducejeve vlade.

Odlodnost tropogodbenih sil, da zmago-vitvo končajo vojno proti boljševikom z Vzhoda in židom ter plutokratom z zapada in da zagotovijo narodom življenje na podlagi novega in pravičnega reda, je našlo svoj izraz v tolmachenjih Führerja o razvoju sil in uporabi vseh sredstev za bodoče odloditve in postavitev cilja za po-vojni čas.

V razgovorih Führerja in Duceja, ki so

jim prisostvovali nemški zunanji minister v. Ribbentrop, generalni maršal Keitel in z italijanske strani maršal Graziani in državni tajnik Mazzolini, je bil potrjen omajni sklep, da nadaljujejo borbo ramo ob rami za dosego končne zmage in za uveljavljanje političnih ciljev, ki jih hočejo doseči os in sile trojne pogodbe.

Sestanku Führerja in Duceja sta prisostvovala tudi nemški veleposlanik in pooblaščenec veliko-nemškega Reicha v Italiji Rahn in italijanski veleposlanik v Berlinu Anfuso.

Po sestanku s Führerjem si je ogledal Duce na nekem vojaškem vežbišču tamkaj se nahajajoče italijanske divizije in se prepričal o stanju njih izvežbanosti in opreme. Temu pregledu je prisostvoval tudi maršal Graziani. Italijanske goste sta vodila še vrhovnega poveljništva oboroženih sil generalni maršal Keitel in poveljniš nadomestne vojske generalni polkovnik Fromm.

Izjalovljenje ponovnih finsko-sovjetskih stikov

Uradna finska izjava

Helsinki, 24. apr. Uradna finska izjava pravi, da so se izjalovili ponovni stiki med Finsko in Sovjetsko zvezo, ki so jih po odklonilnem finskiem odgovoru 17. marca ponovno posredovali švedski krogi. Izjava, v kateri je še enkrat opisan potek stikov s Sovjetsko zvezo, do katerih je prišlo na švedsko pobudo, pravi, da sta parlament in vlada po točni proučitvi boljševiških pogojev za premirje prišla do spoznanja, da za Finsko ne obstoja nikakoli možnost pogajanj.

Helsinki, 24. apr. Večerašnji finski listi se v obširnih komentarjih bavijo z odklonitvijo sovjetskih mirovnih pogojev. Dnevnik »Hufvudstadsbladet« navaja, da bi sprejetje sovjetskih pogojev bilo isto kakor če bi si položili zanko okoli vratu, ki bi jo njeni sovražniki po mili volji lahko zadrgovali. Na te pogoje je finska vlada dala edini in najboljši odgovor v korist finskega naroda, namreč jasen: Ne! Finskemu narodu preostaja samo še ena možnost: Enotno in odlodno boriti se naprej, da bo lahko finski narod obdržal svoje narodne vrednote in bodočnost. — »Uusi Suomie« ugotavlja, da je sedaj vsem jasno, da so novi pogoji mnogo oostrejši kakor prvotni odklonjeni pogoji.

Nova židovska spekulacija

Berlin, 24. apr. Že več kakor leto dni si želijo severnoameriški židje glavo, na kak način bi utegnili najbolje uporabiti 21 milijard dolarjev zlatih rezerv Zedinjenih držav, ki leže v zakladnicah brez koristi. Menijo, da so sedaj rešili ta problem in prihajajo na dan s tako zvanim novim »svetovnim valutnim načrtom«, ki ga je sedaj objavil eden izmed največjih severnoameriških finančnih hijsen in Rooseveltov finančni minister Morgenthau. V tem načrtu je nameravana ustanovitev mednarodnega valutnega fonda osem milijard dolarjev, ki se naj naslanja na zlati standard in naj bo pozneje s pristopom še drugih držav zvišan na deset milijard dolarjev, katerih del se bo moral vplačati v zlatu. Vsi udeležniki bi prejimali iz tega fonda devize v omejenem obsegu.

S tem najnovejšim in najbolj rafiniranim manevrom izkoriščanja, ki predstavlja sploh največjo židovsko kramarsko kupčijo, meni židovska svetovna visoka financa, da bo utegnula na najbolj enostaven način doseči svoj cilj izropanja narodov in zaslužnjenj sveta. Mednarodno finančno židovstvo hoče s tem načrtom nadzorovati ne samo vse valute, temveč v primeru vojne predpisovati tudi narodom mero njihovega gospodarskega delovanja in oskrbovanja z blagom. Potemtakem ne bi bilo več glavno delo, ki ga je narodno-socialistična Nemčija postavila nad zlato in priznala ustvarjalnemu človeku največjo vrednost, temveč zlato, simbol židovskega izkoriščanja. Z izvedbo tega načrta, po katerem bi imeli posamezni narodi samo po višini svoje udeležbe v valutnem fondu dostop k surovinam in živlilom sveta, bi bili vsi narodi sveta vkovani v zlato verige in v njih ponižani na delovne sužnje. Svoboda narodov bi bila potem dokončno žrtvovana mamoni zlatu, hkrati pa bi bila zagotovljena denarna diktatura svetovnega židovstva. Da pa ne bo prišlo do tega židovskega izkoriščanja sveta, bo poskrbela nemška vojska in njeni zavezniki s svojo borbo in končno zmago.

Vojaške vežbe v Stockholmu

Stockholm, 24. apr. Pred prestolonaslednikom in vrhovnim poveljnikom so bili v noči na nedeljo, kakor javlja stockholmski tisk v dolgih poročilih, manevri v švedski prestolnici. Poleg težkega topništva, protiletalskega topništva, izkrevalnih čolnov itd. so tudi vežbali z 22 tonskimi oklopniki. Manevrov se je udeležilo 6000 vojakov in domobrancev.

Nemški vojniki v službi evropske kulture

Reševanje nenadomestljivih kulturnih vrednot na nettunskem predmostju

Dopis vojne poročevalca Kurta Gasparja

PK...., 24. apr. Pomladansko sonce tiplje polagoma s svojimi zlatimi žarkom po zeleni deželi. Bela jadra malih čolnov na Albanskem jezeru ob vznožju Monte Cava se bojuje v lahkem vetru. Pisani cvetni listi se veselo poigravajo v zraku, v umirajočih mestecih ob pobočju Albanskih gor pa je začelo zavladati mir. Sovražnikovo topništvo je pustilo ruševine in poskušalo uničiti nemško oskrbo na glavnih prometnih zvezah. Pravičnica Djanina gora starih, z nekaj tako veselimi in idiličnimi mestom Velletri; kot simbolom vztrajanja v pasu uničenja in razaranja, se kljubovalno dviga v rumeni sončari. Campagne ter gleda na deželo, ki je označena s krvavimi znaki materialne bitke. Poti in steze, ki so bile nedavno še zablatene, so sedaj zopet suhe, ob stenah globokih prepadov cveto številne znanilke pomladi in v polju čakajo lične kmetijske hiše na pridne roke poljedelcev. Teh pa letos ne bo, ker je divja in nesumljena vojna razorala tla z jeklom in železom in izpremenila nekoč cvetoče vrtove v polja smrti. Čeprav sedaj na predmostju ni večjih bojov, ki bi zbujali svetovno pozornost, ter zamira bojni hrup že med vinorodnimi goricami in pod srebrno streho oljčnih gajev, se vendar tudi tu bijejo borbe za vsak meter zemlje. Podnevi so premikanja zelo nevarna in šele v zaščiti noči se spopadajo nemške izvidniške in naskakovalne čete s predvidno tipičnimi in prečezimi sovražniki.

Pred nekaj tedni je sovražnik napadel s svojimi udarnimi brigadami se proti Vili Appiji ter je poskušal, da bi izrgal Nemcem ta življenjski živec, a medtem so ga potisnili daleč nazaj od njegovih ciljev. Tolkrat so bili uničeni in požgani številni kraji ter so se izgubili tudi neštete kulturne vrednote. Šele v kasnejšem času bo mogoče presoditi ves ogromni obseg angloameriškega kulturnega barbarstva.

vendar se že danes lahko ugotovi, da so se nemški vojniki v dnešnih sovražnikovih napadov zavzeli za nenadomestljive kulturne vrednote, ki so jih spravili na varno pred nadaljnjimi bombnimi poškodbami ter jih zaščitili pred ropajočimi prebivalstvom, da so jih sedaj vrnili upravičenim lastnikom. V Cassinu so Nemci rešili eno izmed največjih svetovnih knjižnic, pa tudi na nettunskem predmostju so nemški vojniki izvršili pomembno kulturno delo.

Pripadniki neke čete so v palači Cionetti v Velletri, ki je skoraj popolnoma porušena, odkrili knjižnico, ki je imela kakih 3000 do 4000 zvezkov. Pri natančnejši preiskavi so ugotovili, da gre za valno knjižno zbirko velike vrednosti, ki je nastala v teku stoletij. Obsega predvsem francoske, latinske, italijanske in angleške klasike, številna zgodovinska dela in naravoslovne knjige v raznih jezikih. Poleg tega so v njej ljubiteljski tisk, krasna dela zgodovinske in pokrajinske vsebine in končno nekatere listine od 16. stoletja dalje. Ker predstavlja knjižnica nenadomestljivo vrednost, jo je nemško poveljništvo sklenilo zaščititi. S pomočjo drugih nemških oblasti so jo sedaj spravili v Rim in jo izročili lastnici princesi Cionetti.

Dodim potujejo po južni Italiji proslute kulturne komisije iz Washingtona in Londona in sistematsko ropajo po deželi glavne znake slavne preteklosti, si nemški vojak prav posebno prizadeva, da bi tudi v čisto najtežjih okoliščinah rešil kulturne vrednote pred uničenjem ter jih zopet vrnil njihovim upravičenim lastnikom. Tega dejstva ne more nihče izpregledati. Še važnejša pa je za Nemce zavest, da rešujejo iz razvalin dragocene zaklade in jih kot dokumente svojega boja spravljajo v službi evropske kulture na varno.

Verlängerung der Verjährungsfristen für Wechsel

Auf Grund der mir in der Verordnung des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« vom 19. 10. 1943 erteilten Ermächtigung erlasse ich nachstehende Ausführungsbestimmungen über die Verlängerung der Verjährungsfristen für Wechsel.

Art. 1. Für die vor dem 1. April 1942 ausgestellten Wechsel und für jene Wechsel, für welche die Verjährungsfrist nach dem 6. April 1941 zu laufen begonnen hat, wird die Verjährungsfrist für die Geltendmachung der wechsellrechtlichen und der Regressansprüche nach § 78 des Wechselgesetzes des ehemaligen Königreiches Jugoslawien vom 29. November 1928 wider alle Verpflichteten, wo immer sie wohnen, auf 5 Jahre vom Tage des Protests an verlängert, wenn einer oder mehrere oder alle Verpflichteten ihren Wohnsitz auf dem Gebiet des ehemaligen Königreiches Jugoslawien ausserhalb der Provinz Laibach haben und wenn die Wechsel in der Provinz Laibach domiziliert sind.

Art. 2. Diese Ausführungsbestimmungen treten mit dem 1. April 1944 in Kraft. Mit demselben Tage treten alle diesen Ausführungsbestimmungen widersprechenden Rechtsvorschriften ausser Kraft.

Triest, am 13. April 1944.

Der Leiter der Justizabteilung des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«:
Dr. Paul Messiner a. h.

Zehr- und Ganggelder der gerichtlichen Vollstreckungsorgane

Auf Grund der mir in der Verordnung des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« vom 19. 10. 1943 erteilten Ermächtigung erlasse ich nachstehende Ausführungsbestimmungen über die Zehr- und Ganggelder der gerichtlichen Vollstreckungsorgane in der Provinz Laibach:

Art. 1. Die Verordnung des jugoslawischen Justizministers, betreffend die Zehr- und Ganggelder der Vollstreckungsorgane vom 26. 4. 1938 No. 41610, Amtszeitung vom 29. 4. 1938 No. 85/XXXII/236, bzw. Amtsblatt der Banatverwaltung vom 6. 5. 1938 No. 218/37, wird dahin abgeändert, dass im ganzen Tarife an Stelle der Valuta-bezeichnung Dinar, die Valutabezeichnung Lire zu treten hat.

Art. 2. Diese Ausführungsbestimmungen treten mit dem 1. Mai 1944 in Wirksamkeit.

Triest, am 13. April 1944.

Der Leiter der Justizabteilung des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland«:
Dr. Paul Messiner a. h.

Podaljšanje zastaralnih rokov za menice

Na osnovi pooblastila, podeljenega mi v naredbi Visokega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje« z dne 19. oktobra 1943, izdajem naslednje izvršilne določbe o podaljšanju zastaralnih rokov za menice:

Cl. 1. Za menice, izdane pred 1. aprilom 1942, in za one menice, za katere je zastaralni rok prišel teči po 6. aprilu 1941, se podaljšuje zastaralni rok za uveljavljanje meničnih pravic in regresnih zahtevkov po § 78 meničnega zakona bivše kraljevine Jugoslavije z dne 29. novembra 1928 zoper vse zavezance, kjerkoli prebivajo, na 5 let od dne protesta, če imajo eden ali več ali vse zavezance svoje bivališče na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije izven ljubljanske pokrajine in če so menice domicilirane v ljubljanski pokrajini.

Cl. 2. Te izvršilne določbe stopijo v veljavo s 1. aprilom 1944. Z istim dnem se razveljavijo vsi pravni predpisi, ki nasprotujejo tem izvršilnim določbam.

Trst, 13. aprila 1944.

Vodja pravosodnega oddelka Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje«:
Dr. Paul Messiner a. h.

Trošnine in hoderine sodnih izvršilnih organov

Na osnovi pooblastila, podeljenega mi v naredbi Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko Primorje« z dne 19. oktobra 1943, izdajem naslednje izvršilne določbe o trošninah in hoderinah sodnih izvršilnih organov v ljubljanski pokrajini:

Cl. 1. Naredba jugoslovanskega pravosodnega ministra, tičoca na trošnin in hoderin izvršilnih organov z dne 26. aprila 1938 št. 41.610, Službene Novine z dne 29. aprila 1938 št. 85/XXXII/236, ocln. Službeni list banske uprave z dne 6. maja 1938 št. 218/37, se tako spremeni, da ima v celi tarifi stopiti na mesto valutarne oznake dinar valutarne oznaka lira.

Cl. 2. e izvršilne določbe stopijo v veljavo s 1. majem 1944.

Trst, 13. aprila 1944.

Vodja pravosodnega oddelka Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje«:
Dr. Paul Messiner a. h.

Razna poročila z vsega sveta

Sanghaj, 24. apr. V razburjenem razgovoru o prestrogi tiskovni cenzuri je informatijski minister, kakor javlja neka vest iz Čunkinga, odklonil prošnjo, ki so jo vložili inozemski zastopniki tiska za omiljenje cenzure. Minister je opozoril na zadnje angleške ukrepe, po katerih danes celo preiskujejo diplomatsko prtljago.

Sanghaj, 24. apr. Lepo sliko o razmerah v Čungkingu vojaki podaja povelje Čang-kajseka, po katerem ni več dovoljeno vezati novih vojakov z vrvmi, da bi se jim s tem preprečilo dezertiranje.

Stockholm, 24. apr. Kakor javlja londonska poročevalska služba, so obitelji na osrednjem ozemlju otoka Nove Gvineje potrebovali.

Bangkok, 24. apr. Bombajska vlada je prepovedala list »Bombay Sentinel«, ki je izhajal v angleškem jeziku, ker je preostrogo kritiziral gospodarske in vojaške ukrepe anglo-indijske vlade.

Carigrad, 24. apr. Za iranskega šefa generalnega štaba je bil imenovan general Rezmagha.

Amsterdam, 22. apr. V razgovoru z zastopniki tiska je poudaril de Gaulle, kakor javlja Reuter iz Alžira, da francoski disidentski odbor ni priznal Badoglijeve vlade.

Gospodarstvo

Borba Zedinjenih držav z deficitom

Razvoj ameriških državnih financ najbolj nazorno prikazujejo naslednje številke. V zadnjem letu prejšnje vojne, to je v letu 1918-19, so znašali redni dohodki Zedinjenih držav 5,2 milijarde dolarjev, izdatki pa 18,5 milijarde dolarjev. Za promašeno leto 1943-44 pa so dohodki predvideni v višini 33 milijard in izdatki v višini 100,4 milijarde dolarjev. Te številke pa se bodo še povečale, kakor se da to sklepati iz nedavne izjave zakladnega ministra Morgenthaua na kongresu, ki cenil, da bodo samo vojni izdatki v koledarskem letu 1944 dosegli 140 milijonov dolarjev, skupni izdatki torej okrog 150 milijard.

Če upoštevamo, da so se sredi preteklega desetletja proračuni Zedinjenih držav spričo znatnih izdatkov za oživilje gospodarstva (New Deal) gibal med 7,2 do 8,8 milijarde dolarjev, bodo torej letošnji izdatki 15 do 20 krat večji, kakor v normalnih letih pred vojno.

Ker krijejo davčni dohodki le majhen del vseh izdatkov, je neizogibno ogromno naraščanje javnega dolga. Pred izbruhom prve svetovne vojne je znašal zvezni dolg Zedinjenih držav le 1,2 milijarde dolarjev, po končani vojni je narasel na 26,6 milijarde dolarjev, naskar se je do nastopa prezidenta Roosevelta v marcu 1933 skril na 20,9 milijarde dolarjev. Ob izbruhu sedanje vojne je ameriški državni dolg spričo dolgoletnega najemanja posojil za oživilje gospodarstva narasel na 40,9 milijarde dolarjev, ob vstopu Zedinjenih držav v vojno je znašal 56 milijard, lani ob koncu septembra pa 151 milijard in bo letos ob koncu proračunskega leta 1943-44 narasel na 206 milijard dolarjev. Javna zadolženost Zedinjenih držav je zavzela obseg kakor v nobeni drugi vojnojoči državi, tudi če se upošteva delno razvednotenje dolarja v primeru s prvo svetovno vojno. Celo v veliki Britaniji so se državni izdatki v primeru z zadnjim letom pred vojno povečali le na pet in polkratni znesek. Od proračuna za leto 1943-44 v višini 104 milijarde (prejšnji dve leti 78 odnosno 32 milijard) odpade na vojne izdatke 97 milijard (72 odnosno 26); tem izdatkom pa stoji nasproti le 33 milijard rednih dohodkov (23 odnosno 14).

Davki krijejo vedno manjši del vseh izdatkov in tudi povečanje tega deleža v tekočem proračunskem letu je le fiktivno, ker je računati, kakor smo že v uvodu omenili, da bo proračun bistveno preokrožen. Zakladni minister Morgenthau je zaradi tega zahteval povečanje davkov za 16 milijard. Ta znesek je moral pod pritiskom parlamentarnih krogov znižati na 10 milijard in končno sta ostali le dve milijardi. Prizadevanje da bi se doseglo vsaj 50 odstotno kritje izdatkov z rednimi dohodki, se ni uresničilo. Nasprotno, od tega nartar se Zedinjene države vedno bolj oddaljujejo.

Rastoče težave se pojavljajo tudi pri plačanju vojnih posojil. Denarni zavodi so v prvem vojnem letu prevzeli okrog dve petini navedenih obveznic. V ta namen razpoložljiva sredstva denarnih zavodov pa so vedno manjša. To povzroča spričo inflacionističnih tendenc precejšnje skrbi. Denarni zavodi morajo dati na razpolago le dotok novih vlog, ki pa so od konca leta 1939 do konca 1942 narasle samo od 69 na 103 milijarde dolarjev. Zato se ameriški zakladni urad trudi nove obveznice plasirati v večji meri neposredno pri široki publiki.

Gigantsko naraščanje javnih izdatkov je povzročilo obutno povečanje kupne moči širokih slojev prebivalstva, kar ni ostalo brez posledic na nivo cen, kakor tudi na obtok bankovcev, ki se je povzpel od 7,1 milijarde dolarjev v avgustu 1939 na 19,4 milijarde dolarjev. Življenjski stroški so se dvignili za 75 do 100% v primeru z avgustom 1939, vendar o tem ne objavljajo uradnih podatkov.

V splošnem se lahko reče, da trpi »najbogatejša država na svetu« obutno zaradi finančnih bremen vojne. Zlasti tudi zaradi tega, ker kongres trdovratno odklanja odobritev novih davkov. Vprašanje pa je, če bo kongres brez ugovora pristal na brezmejno naraščanje javnega dolga spričo grozeče inflacije in težav, ki lahko nastanejo z inflacijo.

GOSPODARSKE VESTI

— Izvozna in uvozna dovoljenja v prometu med Nemčijo in Italijo. Po lanskem septembrskih dogodkih je za daljšo dobo odpadla potreba izvoznih in uvoznih dovoljenj v blagovnem prometu med Nemčijo in Italijo. V februarju t. l. pa so bila ta izvozna in uvozna dovoljenja zopet uvedena in si mora vsak nemški izvoznik odtodaj upoštevati tako dovoljenja. Neodvisno od tega je za uvoz iz Nemčije v Italijo potrebno tudi uvozna dovoljenja od nemških oblastev v Milanu, sicer se blago iz Nemčije ne more izvoziti v Italijo.

— Pridobivanja naslova inženjer v Nemčiji. Kakor poročajo nemški listi, se v Nemčiji naslov inženjerja ne doseže samo na tehnični visoki šoli, temveč tudi na podlagi pridobljenega znanja in sposobnosti v praktičnem delu. V tem posebnem primeru je potreben odlok organizacije MS-Bund Deutscher Technik, ki prizna ta naslov z vpisom v članski seznam po strogi preizkušnji vsakega posameznika. V sedani vojni pride tako odklovanje v poštev zlasti za one tehnike, ki so se odklovali pri gradnji vojnih naprav. Tako so ta naslov prejeli preizkušeni oficirji pionirske stroke ter vodje obratov in gradbenih del, ki so pokazali izredne sposobnosti.

— Pred obutnim obdobjem »spekulacijskih dohodkov v Italiji«. Časopis, ki ga izdaja Italijanska trgovska zbornica na Dunaju, poroča, da bo v bližnjem času izvedeno v Italiji strogo obdobje dohodkov, doseženih v zadnjih letih pri spekulacijah z nepremičninami. Vprašanje absorpcije odvečne kupne moči je postalo zelo nujno in samo sliki s novimi ostrimi davčnimi ukrepi. Da bi se zmanjšala obilica razpoložljivega denarja, ni nobenega drugega sredstva kakor obdavčenje. Najmanjše državni posojil bi prineslo le delno zboljšanje situacije, ker ni priporočljivo brezmejno naraščanje državne zadolžitve, saj bi sicer za poznejša odplačila in za obrestovanje dovedla državo k pristilnemu znižanju obrestne mere. Omenjeni list ugotavlja, da so mnogi v zadnjih letih po nizki ceni nakupili nepremičnine in so pri teh investicijah dosegli izredno velike dobičke. Naložba kapitala v nepremičnine je vrhu tega povzročila škodo valuti. Pri današnjih okoliščinah in glede na bodoči razvoj nudi obdavčenje vrednostnega prirastka pri nepremičninah najboljšo možnost za absorpcijo

odvečne kupne moči, zlasti tisti sumni tuga, ker imajo kmetiči takih nepremičnin povečini tudi znatne rezerve v gotovini. Obdavčenje teh dohodkov v znatnejšem obsegu bo povzročilo, da bo denar pritekel v državno blagajno in bo v enakem obsegu odpadla potreba tiskanja novih bankovcev.

— Ustanovitev izravnalne sklada za zunanjo trgovino na Hrvaškem. V smislu dogovorov, sprejetih na šestem zasedanju nemško-hrvaškega stalnega gospolarnskega odbora, je hrvaški trgovinski minister izdal naredbo o ukrepih za prilagoditve cen v prometu z Nemčijo. Pri uvozu blaga iz nemškega carinskega območja, ki je namenjeno za svobodno prodajo na Hrvaškem, se od 15. t. m. ob priliki carinjenja pobirajo posebne dajatve za izravnano cen. VI. šina te dajatve se določa v sporazumu z državnim uradom za cene in mezde. Denarna znesek, ki se na ta način pobere, se nalaga na posebnem računu pri Hrvaški državnih banki. Denarna sredstva s tega računa se bodo uporabljala za pocenitev dohodnih vrst blaga v sporazumu z državnim uradom za cene in mezle. Eventualni presežek pa se bo potrošil za pospeševanje izvoza.

— Ščitna us San José v Italiji. Ker se je v Italiji pojavila ščitna us San José je nemško gospodarsko ministertvo s takojšnjo veljavnostjo prepovedalo uvoz sadik in drugih svežih rastlin iz Italije. Prepoved se nanaša tudi na nekatere predmete (vreče, zabojce itd.), ki so prišli v stik z napadenimi rastlinami.

— Znatno povišana odkupna cena za svilene kokone. Italijanska vlada je določila nove povišane cene za odkup svilenih kokonov letine 1944, in sicer v višini 50 lir za kg belega in 47 odnosno 45 lir za kilogram rumenega blaga. V zadnjih dveh letih je znašala cena okrog 25 lir. Gornje cene je potrdil tudi Vrhovni komisar za operacijsko področje Jadransko Primorje, na katero odpade znaten del italijanske proizvodnje. Vrhovni komisar je preko tega dobil še posebne storitvene premije. Gotjeli sviloprejki bodo za vsakih 15 kg kokonov dobili pravico nakupiti 1 m tkanin v teži 150 gr in 30 gr preje.

— Rastoča indijska dobrotnost v Angliji. Indija je v teku sedanje vojne odplačala skoro vse dolgeve v Veliki Britaniji, v zadnjih letih pa je postala celo upalca Velike Britanije. V začetku februarja t. l. so presegla indijska dobrotnost v Angliji indijske obveznosti že za 570 milijonov funtov, do konca marca pa je ta saldo v korist Indije narasel na 720 milijonov funtov.

— Letina koruze v Argentini. In Argentine poročajo, da so pričeli tam spravljati letošnji pridelek koruze. Kakor je znano, je Argentina lani zabeležila katastrofalno slabo letino koruze in je morala privrkat odkar obstoja država, ustaviti vsak izvoz koruze. Letos bo pridelek koruze po najnovejših cenitvah nad povprečjem in bo znašal okrog 8,1 milijona ton nasproti 1,9 milijona ton v prejšnjem letu in 7,7 milijona ton v povprečju zadnjih deset let.

— Anglo-ameriški valutni sporazum. Angleški zakladni minister Sir John Anderson je pretekli petek v spodnji zbornici sporočil, da je prišlo do prvega rezultata dolgotrajnih valutnih pogajanj med britanskimi in severnoameriškim finančnim eksperti. Ta sporazum se nanaša na valutne ukrepe po končani vojni in osvaja tudi načela za ustanovitev predlaganega mednarodnega valutnega fonda. Vsebinski sporazum bo istočasno objavljen v Londonu in Washingtonu. Zakladni minister pa je pristavil, da predstavljajo v tem sporazumu sprejeta načela zgolj rezultat pogajanj v prvi instanci in zaenkrat še niso obvezna za vlade Zedinjenih držav in Velike Britanije. Na vprašanja poslancev je Anderson še pojasnil, da so pri pogajanjih sodelovali tudi eksperti dominionov in da je prišlo do razgovorov tudi s predstavniki drugih ameriških držav.

Dve napaki

sta se nam v nedeljski številki vrinili tudi v objavo razgovora s pisateljem dr. Jožtom Krivcem, obe pa sta take vrste, da ju je lahko pozoren čitatelj že sam popravil. Natiskano je bilo, da »meščanstvo ne predstavlja komunističnega naroda«, glasilni pa bi se seveda moralo, da »meščanstvo ne predstavlja slovenskega naroda«, saj je samoumevno, da v »komunističnem narodu« meščanstva v našem smislu sploh ni in ga po komunističnih naukih tudi ne sme biti.

Druga napaka je bila v odstavku o postanku domobranstva, ki je vzkliko iz upravičene samobranbe naroda proti komunističnemu nasilju. G. dr. Krivec ni dejal, da tako opravičuje domobranstvo, temveč, da ga tako opravičuje. Tudi to napako je lahko že sam popravil vsak čitatelj, ki razlikuje med opravičenim in neopravičenim, ker je pač jasno, da domobranstvo ne potrebuje nikakega opravičevanja.

Poziv za oddajo pnevmatik

V smislu naredbe šefa pokrajinske uprave VIII., št. 1153/2, z dne 17. marca 1944 (Služ. list št. 39/20 ex 1944) se morajo oddati 27. aprila 1944 od 14. do 16. ure pnevmatike (plasti in zračnice) velikosti 16 palcev (t. j. 450 × 16, 475 × 16, 500 × 16, 525 × 16, 550 × 16, 575 × 16, 600 × 16, 625 × 16, 650 × 16, 675 × 16 in 750 × 16). Druge se tega dne ne sprejemajo. Pri oddaji je treba navesti evidenčno (LB) številko prizadetega motornega vozila.

Pnevmatike se oddajo tudi od vozil, ki so bila osigurana (rezervirana — »sichergestellt«) po V. SS in policijskem vodji v XVIII. obrambnem okrožju — vodilni štab za pobijanje tolp.

Kraj oddaje: Javna skladišča Ljubljana, Ciri-Metodova (bivša Tyrševa) cesta št. 33, skladišče št. 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili podobni pozivi.

Socialna pomoč

Iz pisarne odbora za »Socialno pomoč« smo prejeli:

Gospa Helena Bretelj je darovala namesto venca na grob pokojne Manice Milevec za »Socialno pomoč« 300 Lir.

Gospod ing. Stare Vladimir je daroval namesto venca na grob pokojne Manice Milevec za »Socialno pomoč« 300 Lir.

Za informacije glede »Socialne pomoči« kličite: 47-57! Prostori »Socialne pomoči« so na Gosposvetski cesti 21. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih polnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Socialna pomoč« — ček račun 16580!

Nemško-hrvatska usodna povezanost

Berlin, 24. apr. Poveljnik hrvaške vojske generalni poročnik Čanić je imel po hrvaškem radiju govor, v katerem je najprej pohvalil junštvo, vztrajnost in zvestobo hrvaških vojakov, na katere gleda vse hrvaški narod. »Treba je obraniti končno priborjeno svobodo in neodvisno hrvaško državo, ki je nastala z največjimi žrtvami hrvaških rodoljubov. Najbližji smrt, da se za tako težko priborjeno državno in ljudske svetinje borimo proti vsem, ki jih napadajo,« je dejal poveljnik, ki je nadaljeval:

»Naši nasprotniki so tujci, ki so vedno skušali vzeti dušo in telo hrvaškega naroda ter so mu onemogočali vsak političen, kulturni in gospodarski napredek. Hoteli so uničiti vse, kar je tvorilo hrvaško preteklost in sedanost, da bi iz Hrvatov napravili tuje sužnje. To spoznavamo najbolje iz njihovih dejanj, požarih vasi in mest, popolnoma uničenih verskih, kulturnih in gospodarskih ustanov, ki jih je hrvaški narod z delom in muko ustvaril v teku stoletij.

Od onega trenutka, odkar teče hrvaška in nemška kri skupno za splošno korist naše domovine in za pravičnejši novi evropski red, obstoja podlaga za usod-

no povezanost in enotnost skupnih prednosti nemškega in hrvaškega naroda. Ponosni smo, da na pomoč, ki nam jo nudi nemški narod in njegova vojska, lahko odgovorimo s svojo zvestobo in s stalno pripravljenostjo, da bomo s krvjo plačali, česar ne moremo z denarjem. Tudi najboljši nemški sinovi žrtvujejo svoje življenja na naših poljih in skalah, ker je naša zveza pogodba za skupno dobro, ki je pisana s krvjo najboljših naših in nemških sinov.

Nedilc o terorističnih napadih na Beograd

Beograd, 24. apr. Min. predsednik generalni polkovnik Milan Nedilc je v ponedeljek zjutraj obiskal prizadete dele Beograda. Sodelavcu lista »Novo vreme« je min. predsednik izjavil:

»Srbski narod bo prebolel tudi te težke žrtve, ker veruje v samega sebe. Anglo-ameriški kapitalisti so izročili svojosti iz vseh možnih dežel letela, da bi morila neoboroženo prebivalstvo in ga prisilila h kapitulaciji, toda naša vera v nas same nas bo rešila pred smrtjo, ki nam jo žele angloameriški plutokraci.«

Komaj čakajo, da bi jih zadela krogla...

Belokrajinska tolovajska »brigada« se je dva meseca pred veliko nočjo zadrževala v okolici Višnje gore. Prisilni mobiliziranci iz Bele Krajine so se skušali rešiti k domobrancem na Grosuplje, toda bili so vedno močno zastrženi, tako da se je beg le redkim posrečil. Poleg tega so jim politični komisarji in komandanti stalno obetali, da se bodo kmalu vrnili v Belo Krajino, kjer bodo potem lahko obdelovali svoja polja. Vedno na novo so jim tudi prisegali, da bo itak že v par tednih konec vojne in da bodo potem vsi lahko šli na svoje domove.

Kakor po navadi so komunisti prisilne mobilizirance opelitali tudi to pot, ne le glede napovedi o skorajšnjem koncu vojne, temveč tudi glede obljub o povratku v Belo Krajino. Pred Veliko nočjo je »brigada« sicer res krenila proti jugu, ko pa je prišla blizu Novega mesta, so jo namesto v obljubljeni Belo Krajino poslali nazaj v smeri proti Ribnici.

Rešeni prisilni mobiliziranci z grozo in studom pripovedujejo o neznošnih razmerah, ki vladajo v belokrajinski, a tudi v drugih tolovajskih »brigadah«. Hrana je nemogoča, obleka in obutev razcapani, vsi pa so polni gari in uši. Zlasti so zamerljive mnoge »tovarišice«, posebno one, katere zaradi kakih njošne bolezni ali njihovega nemogočega obnašanja že vsi postarji gledajo. Nekatere med njimi so že tako site tolovajskega življenja, da že kar javno pripovedujejo, kako komaj čakajo, da bi jih zadela kakakrogla...

Težke izgube tolp v severnovzhodni Bosni

Berlin, 24. apr. Muslimanski prostovolci v oddelkih SS so uničili v severnovzhodni Bosni več taborišč banditov ter zaplenili 146 zabojev srednjeklasirske topniške municije, 1216 topniških granat in 12.000 patron. nadalje 65 posod z razstrelivi, 4 zabojne zdravil in obvez kakor tudi 88 pušk. Sto stotov koruze, 15 stotov soli, 420 surovih in 100 kožuhov kakor tudi 25 vrec platnenega in volnenega perila in drugih potrebščin je bilo mogoče spraviti na varno. Te količine bodo še zvišane z uspehi v južnozahodni Hrvaški kjer so med čistjenjem področja zapadno od Breznice zaplenili v nekaj dneh 30.000 kg municije za pehoto in 12.000 kg municije za topništvo, nadalje številne avtomobilske obrobe itd. Istočasno so bile uničene številne barake tolp z eno tiskarno. Na področju enega odseka so izgubili komunistične tople v enem dnevu borbe 446 padlih, 81 ujetnikov in večje število prebežnikov.

sojen na smrt in nato res umorjen. Po pripovedovanju istih ljudi so kaplana Kerna očitali, da je pomagal skrivati s tem, da jih je obveščal, kje so domobranci, h katerim se lahko rešijo. In pa da je sploh »hujškal farane« proti komunistom in njihovi OF.

Neki rešeni prisilni mobiliziranci pripoveduje, da je bil v začetku leta v zasilni komunistični bolnišnici in da je bil tam skupaj s komunistom »Janezom«, ki je užival večje ugodnosti, kakor ostali bolniki in ranjenci. Njegovega pravega imena niso povedali nikomur, ravno tako tudi ne ničesar, kdo in kaj je. Izvedeli so le, da je v teshih stikih s Kidričim in da ima zaradi tega v bolnišnici tako velike prednosti. Ko pa je odšel, je neki komunistični zdravnik pripovedoval bolnikom in ranjencom, da ima »Janez« »velike zaslug«, ker je ubil mnogo »sovražnikov«, med njimi tudi dr. Natlačena, katerega si ni upal napasti nihče drugi. Kasneje so slišali o »Janezu«, da se je vrnil k svoji »brigadi«, okrog Velike noči pa je že omenjeni zdravnik pripovedoval bolnikom, da »Janez« ni več in da je padel nekeje pri Grosupljem.

Kronika

• Grof Hugo Lerchenfeld umrl. V starosti 73 let je umrl grof Hugo von Lerchenfeld, ki je bil leta 1921. bavarski ministrski predsednik, pet let pozneje nemški poslanik v Varšavi, leta 1931. pa nemški poslanik v Bruslju.

• Nemška vojaška pošta v lauskim letu. V strokovnem glasilu nemških poštarjev je dr. Plüger nedavno objavil podatke o delu, ki ga je lani opravila nemška vojaška pošta. Kljub mnogim težavam, poudarja pisec, je bilo ukrenjeno vse, da so prišle bojišne pošiljke o pravem času na svoje mesto. Število vojnih pošilk je lani spet naraslo. Samo pakete pošte je bilo 25 milijonov kosov. Dr. Plüger ugotavlja, da gre prihratek skrajno izkjučno na račun pošiljanja paketov s fronte domov. Silno je pomnilo tudi število brozjav, predvsem zaradi letalskih napadov, ko vojaki na fronti povprašujejo o usodi svojcev v bombardiranih krajih.

• Zaporni ogenj je sprožil lavino. »Neues Wiener Tagblatt« poroča o dogodku, ki se je pred dnevi primeril neki napadalni skupini v Abūch. Napad je bil izvršen z masiva Monte Mare na Monte Marone. Po opravljeni nalogi se je udarna skupina vračala s petimi angleškimi ujetniki. Sovražnik je na povratku z zapornim ognjem najprej oropal življenja štiri ujetnike, potem pa je sprožil še snežni plaz, ki se mu je vračajoča se napadna skupina komaj izognila, da je ni odnesel s seboj v globino.

• Vojna ni primeren čas za založništvo. Iz nemških listov povzemamo, da je zveza japonskih knjižničnih založnikov sklenila znatno število založništva od 1775. kolikor znaša sedaj na 172. V zvezi s tem bo ukinitelj tudi cela vrsta časopisov in revij vseh vrst.

• Badolajeva vlada izdaja nove znamenke, ki pa nimajo več slike Viktorja Emanuela, temveč je na njih s svetlo vijoličasto barvo na belem ozadju natisnjena rimska volkulja. Izdelali bodo 16 milijonov znamk na papirju z vodnim znakom, 14 milijonov pa na papirju brez vodnega znaka. Znamke ne bodo gumirane.

• Boljševiki pobirajo otroke v južni Italiji. Švedski list »Socialdemokraten« javlja, da je po sovjetskih poročilih iz Kaira prišlo okoli 2000 italijanskih dečkov v starosti do 15 let v Bušir ob Perzijskem zalivu. Pri prihodu ladje je otroke sprejela neka sovjetska komisija ter jih z železico prepeljala preko Teherana v Rešt ob Kaspijskem morju. Do Perzijskega zaliva so torej že prišli ti otroci, ki so jih odgnali sovjetski trgovci s sužnji, pravi list. Če bodo nekdo nadaljevali potovanje v notranjost Sovjetske zveze, ne bomo več ničesar slišali o njih. Kakor ostali, ki so jih odgnali boljševiki, tudi ti ne bodo več videli svoje domovine. Temu pa niso krivi zgolj Sovjeti, temveč tudi Angličani in Američani, ki so pustili Sovjetom proste roke v vsej Evropi. Poleg lakote, bede in epidemij spada tudi ropanje ljudi med »blagoslov«, ki jih prihajajo Angličani in njih za petami sledijo boljševiki narodom v od njih zasedenih ozemljih.

• Salvador brez časopisa. Agencija EFE javlja iz Mehike: Po poročilih iz San Salvadora je predsednik general Hernandez s dekretom prepovedal izhajanje vseh časopisov. Edino organ vlade »Diario Nuevo« bo izhajal še naprej. Ta ukrep utemeljuje

Veliko pozornost je vzbudil

v začetku tega stoletja nastop mladih literatov: Meška, Cankarja in Zupanciča. Najmehkejši med njimi, Ks. Meško, se je že v gimnazijskih letih pridno bavil z literaturo. Seznanil se je s tujerodnimi realisti, zlasti s Tolstojem. Sprva je pisal v »Dunajski vešnici« in drugod. S pesnicami je zalagal »Ljubljanski zvon«, pozneje pa »Dom in svet«. S Cankarjem sta uvedla moderno psihološko novelo. V romanu »Kam plovemo« se kažejo še tuji vplivi. Ko pa je začel pisatelj izpovedovati svoje notranje boje, se je šele prav razvila njegova umetnost.

Enajst najboljših novel je izdal v zbirki »Ob tihih večerih«, kateri je sledila nova zbirka »Mir božji«. Kot umetnika ga kažejo roman »Na poljanah«, drame »Na smrt obojenke«, »Matka«, »Pri Hrstovici«, »Henrik govori vitez« pa tudi spisi za mladino »Volk splošni« in 4 zvezki »Mladim srcem«.

Meškova čustvena narava je polna ljubezni do ubogih in trpečih, česar v današnjem času tako pogrešamo. Zato je sklenil odbor Zimske pomoči za Meškovo 70-letnico uvrstiti njegovi najlepši knjigi »Ob tihih večerih« in »Mir božji« med dobljke Knjižne tomljave.

Le še nekaj dni je do žrebanja, zato pohitite z nakupom tablic po 10 Lr.

KULTURNI PREGLED

Osmi simfonični koncert

Serija simfoničnih koncertov velikega radijskega orkestra se nagiblje h koncu. Tudi osmi koncert je napolnjen do kraja veliko umirsko dvoranjo in nam nudi po programu in izvedbi izredno glasbeno zadovoljstvo.

Poglavita točka ponedeljskega koncerta je bila Beethovnova Šesta simfonijska, znana pod imenom »pastoralna«. Bolj kakor vse formalne dogmatike in lepote te skladbe, ki jo je mojster spisal okrog leta 1807, nas zagrabi njena neminljiva in človeškemu srcu vedno enako ljuba glasbena vsebina. Potekla je iz Beethovneve globoke in zanosne ljubezni do narave, do njenih preprostih, z zemljo združenih sinov, do vseh bitij, ki jo oživljajo. Čeprav je bil Beethoven daleč od tega, da bi pisal nekatere glasbene podobe kakor se pojavljajo kdaj pa kdaj v delu raznih skladateljev, je vendar Šesta simfonija izrazno s'la slikovita, zanka čustva, ki so skladatelja tako, mogočno prevzemala, ko je užival pomlad v cvetočih vrtovih Heiligenstadta, so se mu z neko nujnostjo spreminjale v pester podobe, ki jih je združil v krasen zvočni sklad te simfonije.

Takoj v prvem stavku nas violine v radostnem, malone ljudsko-kmečkem spevnem ritmu allegro poneso na kmeto, in zdaj se razvije več preprostosti, vendar ljubkih tem slikajočih razpoloženje v prirodi. Zavzeti prstušujemo šumu potoka, ob katerem se ziblje drevje v vodi; melodične kadence posnemajo padanje vetrov; v drevju se oglašajo z ljubkimi trilkami slavčev, tudi kukavica nas crescendo goda in vseh ptičjih glasovih nas crescendo goda in pihal dvigne v himnično poveljanie stvarstva, v zmagovalni pean ljubezni, od katere drhti val novega življenja, ki se pretaka po vrh živih bitij. Ta opojnost pomladanske narave pre-

se tem, da je časopisje sotrčeno pri nedolgi revolucijarni dogodkih.

• Američanke proti priseljevanju. Severnoameriško žensko združenje »Höre ameriške revolucije«, ki sprejema zgolj žene, ki utegnejo dokazati ameriški rodovnik do leta 1630., je sklenilo na svojem letnem zborovanju, da pozove zvezni kongres, naj za pet let po vojni prepove sleherni vseljevanje.

• Angloski borzajnari čakajo na invazijo. Že dolge mesece čakajo na angleških borzah na že tolikrat obljubovano invazijo, piše angleški tednik »Statist«. Od tedna do tedna se bolj glasno pritožujejo, da morajo tako dolgo zaman čakati.

• Pomanjkanje kruha na Portugalskem. Na Portugalskem se čim dalje bolj opeša pomanjkanje krušnega žita. Zedinjene države utemeljujejo neizvršitev dobav z izgovorom, da so domače potrebe tako velike, da ni mogoče ustreči naročilom iz tujine. Zaradi tega je portugalska vlada dala na razpolago za prevoz ameriškega žita svoje ladje, da na ta način prepreči pomanjkanje v svoji deželi.

Iz Ljubljane

u— Nov grob. Za vedno je zapustil svoje kapetan g. Anton Harbič. Za njim žalujejo soproga Ivanka in hčerka Ivica. Truplo pokojnika, ki je padel v borbi s komunisti, so položili v večnemu počitku večeraj popoldne na pokopališču padlih junakov na Gradu. Naj mu bo miren počitek! Njegovim svojcem izrekamo naše iskreno sožalje.

u— V Ljubljani umrli od 14. do 20. aprila 1942: Slavik Terezija, roj. Levč, 66 let, žena vojaškega zdravnika, Komenskega ul. 16; Kosta Anton, 65 let, krojaški mojster, Pražakova ul. št. 3; Sterle Franciška, roj. Kalan, 86 let, vdova po kleparskem mojstru Pod gozdom 1; Dobrič Ksenija, 34 let, zasebnica, Groharjeva c. 22; Tomaž Jera, vd. Vogel, roj. Zadnikar, 79 let, vdova po tob. delavcu, Zaloška c. 85; Babšek Iva, vd. Stopar, roj. Rečberger, 58 let, žena žel. višjega kontrolorja, Slomškova ul. 3; Babšek Ferdinand, 55 let, višji žel. kontrolor, Slomškova ul. 3; Puki Ama, sestra Janja, 49 let, šolska sestra, Celovška c. 98; Ivančič Avgust, 46 let, profesor glasbe, Mencingerjeva ul. št. 29; Novak Marija, 73 let, postrožnica, Japljeva ul. 2; Pogorevcnik Agneta, s. Marijeta, 55 let, usmiljena sestra sv. Vinc. Pav. Vidovdanska c. 9; Hostnik Franciška, s. Terezija, 76 let, usmiljena sestra sv. Vinc. Pav. Vidovdanska c. 9; dr. Čeh Franc, 74 let, banovniški zdravnik v p., Vidovdanska c. 9; Deschman Franc, 61 let, nadzornik bolnikov ZZSZ, Čiril. Metodova c. 127; Sima Antonija, roj. Radkovsky, 52 let, žena trgov. zastopnika, Jenkova ul. št. 12; Potočnik Ana, roj. Dermovšek, 81 let, delavka, Japljeva ul. 2; Kajdič Franciška, 62 let, gospodinja, Rožna ul. 13; Laurič Anton, 77 let, posestnik Langusova ul. 24; Černe Martin, 3 mesece, sin pošt. zvanjčnika, Alešev. čeva ul. 48. — V Ljubljanski bolnici so umrli: Skafar Danica, 34 let, hči mizarskega mojstra, Rimska c. 16; Potza Marijka, 16 dni, hči dentista, Detelova ul. 5; Fabjan Jože, 73 let, Samova ul. 1; Gerkman Ivan, 45 let, plekar drž. žel., Dev. Mar. v Polju 15; Zrimšek Ivana, 8 mesecev, hči služitelja, Rudnik 61; Janželj Mihael, 56 let, posestnik, Staje 13, obš.; Jelič Molek Janez, 30 let, domobranec, Gradec. Hinja pri Novem mestu; Frankovič Janko, 69 let, uradniški drž. žel. v p., Cognarjeva ul. 6; Plot Anton, 14 let, sin kočarja, Mlaka 35 pri Kočevju; Dobnikar Marijka, 14 let, hči mesarja, Ježica 27; Brenčič Anton, 18 mesecev, Borovnica 55; Močnik Danilo, 23 let, dijak, Zavrti 4; Guzelj Terezija, roj. Klemenčič, 63 let, žena pošt. uradnika v p., Celovška c. 63; Gregor Zvonimir, 49 let, zasebnik, Brezje; Tschurwald Ana, roj. Rus, 60 let, žena nočnega čuvaja, Abramova ul. 3.

u— Škofijska dobrodelna pisarna sporoča, da bo rodne mesečne podpore za mesec maj izplačevala v sledečem redu: V petek 23. aprila in v soboto 29. aprila za dijake in zavoda. Za vse ostale podprance pa: 1. maja črke A do J; 2. maja črke K do O; 3. maja črke P do Z, 1. in 2. in 3. maja bo za begunce zaprto in se te dni tudi nove prošnje ne bodo sprejemale. Vse prošnje, da se točno držite tega reda.

u— Idealno sončno vreme smo imeli zadnja dva dni. Nebo je bilo brez oblakov, ozračje pa po večini mirno. Kljub temu da smo še v aprilu, se mnogi Ljubljanci že sončijo. Ob Ljubljani, na Rožniku in drugih primestnih krajih si poiščejo primeren prostor in se tam izpostavljajo sončnim žarkom. Mnogi pa to opravijo kar doma na prisiljenih balkonih in verandah. Na ulici srečujemo že veliko zagorelih obrazov, v mestni okolici pa so od sonca ožgani prav vsi, ki imajo opravka na polju. Če bo vreme še nekaj dni ostalo vedro in sončno, lahko v kratkem računamo na bližnjo kopalno sezono.

u— Do smrti se je opel. V ljubljansko splošno bolnišnico so pripeljali s hudimi opelnitvami štetnega sina delavke Milana Kovčeka iz Ljubljane. Fantek se je po nesreči vzele v lonec vrele vode in se tako zelo opel, da je kmalu po prevozu v bolnišnico poškodb podlegel.

u— Namesto evetja na kusto blagopojnega les. ind. g. Franja Rus pokončajo Lavričevi Društvo slepih v Ljubljani 200 ltr.

u— Sv. maša za duševno po pok. Amalji Stiličji ob obletnici smrti bo v četrtek 27. t. m. ob 10. uri v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju.

u— Delniška tiskarna je podarila Dobrodelnemu društvu grafičnega delavstva v Ljubljani 300 ltr v počastitev spomina umrlega svojega nekdanjega sodelavca, g. Viktorja Zajca.

u— Gospod, ki se je 21. aprila zgledil na Mirju št. 6, radi damske urice in potem naročil, naj ga poščejo v gostilni Derenda, je vjudno naprošen, naj se zgleda na Kongresnem trgu 14. — dvorščice, v trgovini Teršan pri blagajni.

u— Krznarstvo Danilo Predalič, Sv. Petra cesta 18, sprejema vsakovrstno kožuvinno čez poletje v shrambo in po želji tudi strokovno popravil.

u— Nesreče. 43letni služkinja Angel Gabrijevci iz Velike Loke je slomoveno odrezala desnico v zapustju. Levo nogo si je zlomil pri poliranju kozolca 63letni posestnik Ivan Rus iz Logatca. Pri delu si je

u— Po nesrečah na bolnišnični kletki in mesece naj naj pridejo trafikaniti v mestni preskrbovalni urad v II. nadstropju Mestnega doma v sobo št. 8, tako da pridejo na vrsto 26. aprila trafikaniti z začetnicami A do H, 27. aprila z začetnicami J do L, 28. aprila z začetnicami M do R, 29. aprila pa trafikaniti z začetnicami S do Z. Poleg vpisnikov naj s seboj prinesejo tudi vse one račune glavnega založnika, ki so z njimi plačali tobak za zvečenje zaradi odpisa 4 % kala.

u— Državni aktivnim in upokojenim nameščencem, ki posedujejo sadno drevje, bom na željo brezplačno pregledoval stanje sadnih dreves na njihovih vrtovih, dajal vsestransko ustmeni pouk in pisarna navodila v notranjosti bloka. Kdor to želi, naj do 1. maja pošlje pisмено obvestilo, v katerem naj navede točen naslov in čas, kdaj je običajno doma. Obvestilo naj vrže v nabiralnik podpisane. Pregledovanje bom vršil po vrsti dospelosti prijav. Poudarjam, da za svoje delo ne sprejemam odškodnine in da opravljam le-to v splošno korist. — Amon, Bleiweisova cesta 48/III.

u— Ne plašite labudov! Mestno županstvo je dalo na ribnik v Otroškem paradižu lepe, nove čolne, da se mladina z veslanjem lahko razgiblje in razvedri. Veslačev je toliko, da so čolni neprestano zasedeni, vendar so pa gledalci morali ugovoriti, da je med veslači tudi precej preveč razposajenih fantov, ki s čolni prireajo na labude prave pogone ter jih preganjajo po ribniku. Preplašeni labudi pa lahko postanejo nevarni, saj so prav močne in nagle živali, ki se zmojo tudi uspešno braniti s svojimi močnimi kjunom. Ker mestna občina Otroškega paradiža ni urejala za podvajane razposajence, čolnov pa mladina ni dala za neusmiljeno preganjanje živali, zato opozarjamo vse, ki se poslužujejo čolnov, da se morajo dostojno vesti in nikakor ne smejo plašiti labudov, drugič bodo izključeni od vožnje ter naznanjeni policiji, kar se je tudi že zgodilo s fanti, ki so plašili labuda.

u— Nesnaga ob Dolenjski cesti. Dolenjska cesta je zdaj že gostjo obzidana, tako da ne moremo več govoriti le o Kurji vasi; mesto se je razširilo do Rudnika. Vzdušje Dolenjske ceste je bilo sezidanih v novjšem času mnogo lepših stanovanjskih hiš. Toda cesta sama na sebi je ostala medtem nespremenjena in razne zdravstvene pomanjkljivosti so čedalje bolj očite. Tako so se stanovalci lani vse leto pritoževali nad neobčutljivimi občutnimi jarki, ki so pravo legio mrčesa. Mnoge hiše so bile zaradi tega polne muh, iz jarkov se ob toplejšem vremenu širi neznošen smrad. Jarki so zamajeni, napoli zasuti z odpadki in razen tega se izteka tja smrdeča mlakuzja iz bližnje usnjarne. Zdalj odkar je toplejše vreme, so mlakuzje vzdolž ceste začele zpet izhlapovati ter kužiti zrak. Stanovalci se vprašujejo, kam naj se obrnejo, da ti se obvarovali pred okuženjem.

u— Do smrti se je opel. V ljubljansko splošno bolnišnico so pripeljali s hudimi opelnitvami štetnega sina delavke Milana Kovčeka iz Ljubljane. Fantek se je po nesreči vzele v lonec vrele vode in se tako zelo opel, da je kmalu po prevozu v bolnišnico poškodb podlegel.

u— Namesto evetja na kusto blagopojnega les. ind. g. Franja Rus pokončajo Lavričevi Društvo slepih v Ljubljani 200 ltr.

u— Sv. maša za duševno po pok. Amalji Stiličji ob obletnici smrti bo v četrtek 27. t. m. ob 10. uri v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju.

u— Delniška tiskarna je podarila Dobrodelnemu društvu grafičnega delavstva v Ljubljani 300 ltr v počastitev spomina umrlega svojega nekdanjega sodelavca, g. Viktorja Zajca.

u— Gospod, ki se je 21. aprila zgledil na Mirju št. 6, radi damske urice in potem naročil, naj ga poščejo v gostilni Derenda, je vjudno naprošen, naj se zgleda na Kongresnem trgu 14. — dvorščice, v trgovini Teršan pri blagajni.

u— Krznarstvo Danilo Predalič, Sv. Petra cesta 18, sprejema vsakovrstno kožuvinno čez poletje v shrambo in po želji tudi strokovno popravil.

u— Nesreče. 43letni služkinja Angel Gabrijevci iz Velike Loke je slomoveno odrezala desnico v zapustju. Levo nogo si je zlomil pri poliranju kozolca 63letni posestnik Ivan Rus iz Logatca. Pri delu si je

KINO SLOGA Telefon 27-30

PREDSTAVE OD DANES DALJE: ob delavnikih samo ob 16. in 19. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17. in 19. uri.

Blagajna je odprta ob delavnikih ob 15. ure dalje, ob nedeljah in praznikih pa ob 10. do 12. in ob 14. ure dalje.

u— Nesreče. 43letni služkinja Angel Gabrijevci iz Velike Loke je slomoveno odrezala desnico v zapustju. Levo nogo si je zlomil pri poliranju kozolca 63letni posestnik Ivan Rus iz Logatca. Pri delu si je

podpisoval člene dno št. 22. Ljubljanske državnice železnice Ivan Stokaj iz Ljubljane. Po stopnicah je padel in si zlomil levico 24-letni ljubčavničar Vladimir Gregurevič iz Ljubljane. 16letni dijak Ivan Bajec iz Ljubljane je pri nogometni igri padel in si zlomil desnico. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

Z Gorenjskega

Proslava Hitlerjevega rojstnega dne v Kranju. Tudi krajevna skupina narodnosocialistične stranke v Kranju je za Führerjev rojstni dan priredila dostojno proslavo. Pevski zbor učiteljskihnikov je za uvod in ob zaključku prepeval domoljubne pesmi. Sliko iz vojaškega življenja Führerja je podal tovariš Burger, okrožni vodja dr. Pfeleger pa je označil značil in genialnost Adolfa Hitlerja.

V Borovljah je bil na predvečer Führerjevega rojstnega dne zbor domačinov. Na Glavnem trgu je mladina obkrožila prostor, na katerem so se zbrali do malega vsi Borovljevani. Prišli so tudi zastopniki stranke, državnih oblastev in vojske. Zbrani množici je govoril okrajni vodja dr. Pototschnigg.

Odlikovan Celovčan. Za izredne vojaške vrline je bil odlikovan stotnik Kurt Buzzi iz Celovca z nemškim zlatim križcem. Odlikovanec se je udeležil vojne na Poljskem, na Nizozemskem, v Belgiji, Franciji in Grčiji ter bil že tri zime na vzhodni fronti. Zlati križec si je pridobil za svoje junaško dejanje, ko je s šestimi pionirji pognal v beg znatno številnejšo sovražno skupino.

Poročilo so se v Celovcu: podčastnik Kurt Ziegler in pisarniška namestnica Elizabeta Kriehammerjeva, višji narednik Herman Schade in poslovodkinja Marija Bernards, narednik Rudolf Zobernik in telovadna učiteljica Edita Müller, mizarski mojster Anton Stuller in Ana Strgar, rojena Jereb.

V Celovcu so umrli: 63-letna bivša poljska delavka Pavlina Scheriau. 57-letna soproga trgovca z usnjem Terezija Wrann, 70-letna žena posestnika Helena Kustrova, 73-letni profesor dr. Hans Angerer in 81-letna soproga rudarja Terezija Anderwaldova.

Nenavadna nesreča v Beljaku. 43-letna soproga strojevodje Romana Mörtl je imela ponoči tako burne sanje, da je skotila iz postelje in se vrgla skozi okno svoje spalnice. Obležala je na tleh z zlomljeno desnico in drugimi poškodbami, tako da jo so morali prepeljati v beljaško bolnišnico.

S štajerskega

Odlikovanec. Z železnim križcem 2. razreda so bili odlikovani: deseter Emerik Rus in vojak Mihael Avda, oba iz mariborskega okrožja.

Obavljeno delo v Zalcu. V gostilni Piki v Zalcu so se vršili nedavno razgovori voditeljev ondntnih celic. Nato je bil v kazinski dvorani sestanek rokodelcev in obrtnikov ter industrijecev. Vsi navzoči so bili pozvani, naj vsak po svojih močeh prispeva k delu za fronto, ki danes bolj nego kdaj potrebuje podporo zaledja.

Presejenci iz Poruhirja, nastanjeni na štajerskem, bodo poslej deležni obširnega prosvetnega dela. Odlični umetniki, pevci in pevke, pisatelji, igralci, pesniki, pevski kvarteti in plesne skupine z Poruhirja jih bodo obiskovali in jih spominjali na domače kraje. Prireditve bodo po dogovoru med prosvetnimi uradoma na štajerskem in v Essenu.

Desetletni deček in deklica na Spodnjem štajerskem so bili 20. t. m. prav tako kakor povsod drugod v Nemčiji sprejeti v zvezo nemške mladine. V vseh krajevnih skupinah so bili policajni v zbor ter opozorjeni na pomen tega dne. Govorniki so naglašali, da vsi ti mladci in mladenke odlej pripadajo sledbenikom Führerja, ki se na čelu nemške vojske bori za srečno bodočnost nemškega naroda.

Izkoristanje vsakovrstnega sadja se bo tudi letos kar najbolj smotno izvajalo na vsem štajerskem. Že zdaj opozarjajo listi, da je treba predvsem koristno uporabiti jagode in vse gozdne sadeže. Tudi bezgo bo letos posvečena posebna pozornost. Kuhanje žganja iz manj vrednega sadja bo letos skrajno omejeno, ker je treba letos preskrbeti čim več mezege.

Velik uspeh sadjarstva. Pomladi 1942 je šef civilne uprave na Spodnjem štajerskem dr. Uiberreither naročil štajerski zvezi Rajfajznov, kaj naj izvede predelavo sadja in sočiva na Spodnjem štajerskem na družinski podlagi. Nato je bila ustanovljena zadruga »Südbot« v Mariboru, ki je pred kratkim imela občni zbor. Že v letu 1942 je bilo predelanih 376 vagonov spodnještajerskega sadja v 118 vagonov

vprašanja, ki jim je dala zlasti sedanja doba novo aktualnost. Pismo, ki nam govori skozi toliko stoletij, sicer polnih krvi, razdejania in katastrof, se glasi takole:

Naš prijatelj Liberalis je močno pobit zaradi vesti o požaru, ki je vpepelil naše vrtno mesto Lugdunum. Ta nesreča boli vsakogar, posebej še moža, ki ljubi svojo domovino. In njega je ta dogodek tako pretresel, da ni mogel docela ohraniti duševne moči, ki jo ima sicer; pri vsaki drugi nesreči bi bil pač močnejši pokazal obvladanie samega sebe, temu neusmiljenemu, skoraj nezalisanemu in brezprimernemu udarcu pa ni bil kos. Seveda je požar že mnogokrat težko zadel kako mesto. Toda docela uničil ni doslej še nobeno. V tem primeru pa je eno samo noč propadla množica prekrasnih stavb, izmed katerih bi bila lahko sleherni v okras kateremu koli mestu. Po navadi se lahko pripravimo na nesrečo, ki zadene splošno; vse kar je velikega, ima dobo, ko začne propadati. Tu pa je bilo drugače: še včeraj je bilo velemosto, danes ga ni nič več. Poročilo o tej nesreči bi zahtevalo več časa, kakor ga je terjala sama nesreča.

Vse to je močno potrla našega Liberalisa, ki je sicer v lastnih zadevah vsakdan trden, pokončen mož. Zategadelj je pametno, da se pripravimo na vse, kar lahko pride, da vse vnaprej premislimo in imamo neugumno pred oči ne le to, kar se dogaja marveč tudi to, kar se utegne zgoditi. Če se usodi hoče, mar nima moči, da vse poruši in v popteja, pa najsi prav tedaj najlepše cvetijo? Mar ne napada najpogostejte tega, kar najlepše žari, in prav to uničuje? Nič ji ni previsoko in nič pretežko. Če bi vse propadalo tako počasi, kakor počasi nastaja, bi imeli v vsej naši bedi in ne-moči vsaj nekoliko tolažbe, toda rast je vedno počasna, strmoglavljenje pa zmerom naglo, ne-nadno. Na svetu ni nič trajnega, ne imetje

— Ali imate »Zlato tičko«, ki je nedavno izšla kot 6. zvezek »Police za malec« in se dobi v knjižarni Tiškovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

Beleznica

KOLEDAR:

Sreda, 26. aprila: Vanstvo sv. Jožeta, Klet in Marc.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Akrobat Schö-6-6-n.
Kino Sloga: Na rokah te bom nosil.
Kino Union: Srečen človek.

DEŽURNE LEKARNE

Daneš: Dr. Picoli, Dunajska cesta 6; Mr. Hočvar, Celovška cesta 62; Mr. Gar-tus, Moste, Zaloška cesta 47.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Sreda, 26. aprila ob 18: Ognjenik. Red Sreda.
Četrtek, 27. aprila, ob 18: Ognjenik. Red Četrtek.

»Ognjenik« je naslov L. Fuldove štiridejanske veseligrce, ki jo bo uprizorila Drama danes, v sredo in jutri v četrtek. »Ognjenik« je izraz za nasprotje k mirnemu, domačemu ognju, kakršnega bi si rada ustvarila dva mlada zakonca, po jima njuna temperamentna arav vedno znova prekriža načrte in želje. — Osebe: Edvard Henings, arhitekt — Nakerst, Sabina, njego-va žena — Vida Juvanova, sodni svetnik Blom — Jože Kovič, Vera Verena — Gabri-jelčeva, Kruse, stavbni vodja — Breznigar, Krescencija, Sabinaova dojlja — Rakarjeva, Betka in Tona, sužnjini — Pugčjeva in Ma-zovčeva. Režiser: J. Kovič. Scena: ing. E. Franz.

OPERA:

Sreda, 26. aprila ob 18: Don Juan. Red A. Četrtek, 27. aprila, ob 18: Melodije sre- Izven. Cene od 40 ltr navzdol.

W. A. Mozart: »Don Juan«. Opera v dveh dejanjih (8 slikah). Napišal Lorenza da Ponte. Osebe: Don Juan — Popov, Lepo-relo, njegov sluga — Betetto k. g., dona Ana — Heybalova, Comthur, njen oče — Lupša, dona Elvira — Mejnjkova, don Ot-tavio Lipušček, Zerlina, kmetsova dekle — Patkova, Masetto, njen ženin — Dolničar, Dirigent: A. Neffat, Režiser in koreograf: ing. P. Golovin. Scenograf: ing. E. Franz. Kostumi: J. Vilfanova.

V kratkem bo premiera Masecetove opere »Manon«. Opera ima štiri dejanja. Osebe: Manon — Heybalova, Pousetta — Barbičeva, Javotte — Baukartova, Rosette — Jančarjeva, Chevalier des Grieux — Lipušček, Grof des Grieux — Betetto k. g., Le-scaut — Janko, Marfontaine — M. Sancin, Bretigny — Dolničar. Dirigent: dr. Švara. Režiser: C. Debevec.

25. predstava Gregorčeve opere »Melo-dije sreče« bo jutri v četrtek. Zasedba premierska: Mejnjkova, Čuden, Pečak, Gorinskova, Barbičeva, M. Sancin, Slavčeva, Milčinski, Poličeva, Baukartova, Sancinova, P. Juvanova, P. Kovič, Koširjeva, Bajda I. dr. — Za 25. predstavo bo modna revija nekoliko razširjena, sodelovalci bodo razni modni saloni. Tudi spored v II. de-janju bo nekoliko razširjen. — Dirigenti: J. Gregor, Režiser: E. Frelich.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

SREDA, 26. APRILA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koranica, napoved sporeda (nem. in slov.). koranica 12.00—12.3

